

Втілення образу Святої Аполонії у мистецтві

Починаючи з 1984 року, 9 лютого відзначається Міжнародне професійне свято — День стоматолога, заснований Всесвітньою Організацією Охорони здоров'я і Міжнародним Стоматологічним Співтовариством (FDI). Вважається, що покровителькою всіх, хто лікує зуби і хто страждає від хвороб зубів, є Свята Аполонія, якій присвячено багато легенд. На честь Святої Аполонії в багатьох країнах світу встановлене свято, яке відзначається 9 лютого. Одна з легенд свідчить, що мучениця Аполонія — донька високого александрійського чиновника, яка повірила в Христа. У період боротьби з християнством Аполонію звинуватили в релігійних діяннях, спрямованих на шкоду божественного походження імператора Філіпа Арапа. У легенді, переказаній Йоганом В. Бемлером у 1470 році, Аполонію описано як доньку імператора Елізебіуса і Гатіни Сецилії (роду Пенелампів). Різні легенди свідчать, що після переслідувань Аполонію схопили і піддали жорстоким тортурам, вимагаючи зректися християнства. Після категоричної відмови Аполонії їй жорстоко вирвали всі зуби, про те ці муки не змусили її зректися свого віросповідання, а за віру Аполонія 9 лютого 249 року піддала себе самоспаленню. У 300 році Аполонія була канонізована церквою як Свята великомучениця. Страждання і християнське самозречення Аполонії так вразили її сучасників та нащадків, що утворилися вірування, в яких говорилося, що слід лише звернутися до Аполонії з молитвою, і зубний біль затихне та мине.

Культ Святої Аполонії поширився по цілій Європі, а її зображення були майже в кожній церкві. Змальовували Аполонію миловидною,

молодою дівчиною зі щипцями в руці. В образотворчому мистецтві зображення Аполонії зустрічалося протягом багатьох століть. До цього образу зверталися художники ще з часів Середньовіччя і до наших днів.

Найбільш визначальними є дереворити, старовинні гравюри, вівтарні зображення, фрески, олійний живопис на полотні. Умовно поділити зображення Святої Аполонії можна на такі типи: мучеництво Аполонії (тип ікони, найбільш поширений в період Середньовіччя). Зв'язана Аполонія терпить муки, викликані тим, що їй щипцями виривають зуби; зображення Аполонії з предметами, що вказують на її муки (щипці, зуби); наступний тип — Свята Аполонія зі своїм атрибутом — щипцями, в яких знаходиться зуб. Зображення Аполонії цього типу часто зустрічається в XV ст. (фреска Бернардіно Луїні, Монастир Маджіоре, Мілан); в XVI ст. — фреска Джованні ді П'єтро, 1526, собор Сан-Джакомо в Сполето, гравюра Марка Антоніо Раймонді (знаходиться в гравюрному кабінеті в Берліні); в XVII ст. — «Свята Аполлонія», Франческо де Сурбаран (іспанська школа, знаходиться в Луврі, Париж). Пластичні зображення Святої Аполонії (дерев'яна скульптура, вівтарні композиції); Свята Аполонія з іншими святими. «Мадонна з дітям, ангелами і святими» П'єтро Перуджіно (1446 — 1524) (знаходиться в Пінакотеці Болоньї). Свята Аполонія є образом в історії медицини, а одночасно і мистецтва, до якого зверталися знову і знову, і навіть художники нового часу, мистецтво яких істотно відрізнялося від Високого Мистецтва, а саме батька поп-арту Енді Ворхола (1928 — 1987).